

вали пледам назви кланів, які їх виробляли, щоби тканину легше було розрізняти під час експорту. В іншій історії розповідається про те, що британська армія, яка любила одноманітність, наполягла на тому, щоб кожна шотландська рота була одягнена в тартани однакового кольору й дизайну. У всякому разі кланових тартанів не існувало до 1700 року.

Джуд Деверо
Санта-Фе, Нью-Мексико
1981 р.

Пролог

Незважаючи на те що цілу ніч провів у дорозі, Стівен Монтгомері прямо тримався в сідлі. Він не бажав думати про наречену, яка чекала на нього в кінці цієї подорожі — чекала вже три дні. Його невістка, Джудіт, сказала кілька теплих слів стосовно чоловіка, що не тільки не з'явився на власне весілля, а й навіть не завдав собі клопоту надіслати листа з вибаченнями.

Але попри слова Джудіт і попри розуміння, що тяжко образив майбутню дружину, Стівен дуже неохоче залишав володіння короля Генріха. Йому було важко розстатися з невісткою. Джудіт, прекрасна золотоока дружина його брата Гевіна, впала зі сходів і втратила дитину, на яку так чекала. Кілька днів жінка перебувала на межі смерті. Коли вона прийшла до тями й дізналася, що втратила дитину, одна з її перших думок — і це так природно для неї — була не про себе. Стівен забув про дату власного весілля й зовсім не подумав про свою наречену. Це Джудіт, незважаючи на хворобу й своє горе, нагадала про обов'язок одружитися з шотландською нареченою.

І от трьома днями пізніше Стівен проводив рукою по своєму густому темно-русявому волоссю. Йому кортіло залишитися зі своїм братом Гевіном, на якого Джудіт страшенно гнівалася, бо її падіння було не просто прикритим випадком. Всьому виною стала коханка Гевіна Еліс Четворт.

— Мілорде.

Стівен притримав коня й подивився на свого зброєносця.

— Вози надто відстали від нас. Вони не можуть їхати так швидко.

Стівен мовчки кивнув і спрямував коня до вузького струмка, який звивався біля дороги. Він зістрибнув з коня, нахилився і вмив обличчя холодною водою.

Існувала ще одна причина, з якої Стівен не поспішав зустрітися з нареченою, якої ніколи не бачив. Король Генріх, бажаючи винагородити родину Монтгомері за їхню вірну службу протягом багатьох років, підібрав для другого брата багату шотландську спадкоємицю. Стівен розумів, що має бути вдячний, але цьому заважало все, що він чув про неї.

Дівчина була повноправним лердом¹ могутнього шотландського клану.

Стівен дивився на зелений лужок за струмком. Біс би взяв цих шотландців з їхньою абсурдною вірою, що якась жінка може бути достатньо сильна й розумна, щоб керувати чоловіками! Її батькові належало взяти за спадкоємця якогось молодого чоловіка, а не жінку.

Він скривився, уявивши собі, якою має бути жінка, що її батько призначив вождем клану. Мабуть, їй щонайменше сорок років, волосся кольору сталі, а тіло в неї потужніше за лицареве. Під час шлюбної ночі, безумовно, доведеться змагатися, хто з них буде зверху... і Стівен програє.

— Мілорде, — сказав хлопець, — маєте кепський вигляд. Мабуть, вас утомила довга подорож.

— Мене нудить не від подорожі.

Стівен повільно випростався, його м'язи заграли під одягом. Він був набагато вищий за свого зброєносця, а тіло було струнке й загартоване роками тренувань. Лицар мав густе кучеряве волосся, яке зараз злиплося на шії від поту, міцну щелепу, гарно окреслені губи. Однак зараз під яскраво-синіми очима пролягли темні тіні.

— Їдьмо далі. Вози можуть наздогнати нас пізніше. Я більше не можу відкладати свою страту.

— Страту, мілорде?

Стівен не відповів. Ще багато годин відділяло його від того жаху, який чекав на нього у вигляді кремезної фігури Бронвін Мак-Аррен.

¹ Лерд — вождь шотландського клану.

Розділ I

1501 р.

Бронвин Мак-Аррен стояла біля вікна англійського замку й дивилась у двір. Крізь відчинене вітражне вікно заірало тепле літнє сонечко. Вона трохи нахилилася вперед, щоби вдихнути свіжого повітря. Один із вояків унизу побачив її й багатозначно всміхнувся.

Дівчина швидко позадкувала, з грюкотом зачинила вікно й гнівно розвернулася.

— Англійські свині! — вилаялася Бронвин крізь зуби.

Вона мала приємний голос, наповнений шелестом вересу й туманів гірської Шотландії.

Почувши важкі кроки за дверима, вона затамувала дух, а потім заспокоїлася: людина пройшла повз кімнату. Дівчина була полонянкою. Люди, яких завжди ненавиділа, тримали її в полоні на північному кордоні з Англією, а зараз вони всміхались і підморгували їй, наче вгадуючи найпотаємніші думки.

Бронвин підійшла до маленького столика з дубовими панелями посеред кімнати. Вона вчепилася в нього так, що аж дерево затріщало. Англійці були ворогами. На її очах вони вбили батька дівчини і трьох вождів клану. Її брат мало не збожеволів від того, що не може помститись як належить. А Бронвин сама все життя допомагала годувати й одягати членів клану після того, як англійці знищили їхній урожай і спалили будинки.

Місяць тому англійці взяли її в полон. Бронвин усміхнулася, згадавши, скільки ран вони з вояками завдали англійським солдатам. Четверо пізніше померли.

Але зрештою її полонили за наказом англійського короля Генріха VII. Король сказав, що бажає миру, і тому призначить англійця вождем клану Мак-Аррен. Він вважав, що може цього досягти, одруживши з Бронвин одного зі своїх лицарів.

Дівчина всміхнулася, думаючи про невігластво англійського короля. Вождем клану Мак-Аррен була вона, і ніхто не міг забрати в неї владу. Цей дурний король думав, що її люди скоріше послухаються іноземця, англійця, бо той чоловік, а вона жінка. Як мало Генріх знав шотландців!

Вона раптом обернулася, бо Реб загарчав. Це був ірландський вовкодав — представник найбільшої породи у світі — м'язистий, сильний, з шерстю як м'яка сталь. Батько подарував його чотири роки тому, коли повернувся додому після подорожі до Ірландії. Джеймі збирався натренувати Реба, щоб пес став охоронцем дочки, але, як виявилось, у цьому не було потреби. Реб і Бронвин одразу ж полюбили одне одного, і Реб часто доводив, що ладен віддати життя за улюблену господиню.

М'язи Реба розслабилися, він замовк, а це означало, що наближається друг. Бронвин з надією подивилася на двері.

Увійшла Мораґ. То була низенька згорблена жінка, що більше нагадувала суху гілку дерева, ніж людину. Її уважні темні очі, що блищали, як скло, вміли побачити справжню сутність людини. Вона майстерно користувалася своїм маленьким тілом, непомітно прослизавши серед натовпу, до всього придивляючись і прислухаючись.

Мораґ мовчки перетнула кімнату й відчинила вікно.

— Ну що? — нетерпляче запитала Бронвин.

— Я бачила, як ти зачинила вікно. Вони зареготали й сказали, що ладні допомогти тобі в шлюбну ніч.

Бронвин відвернулася від старої.

— Ти надаєш їм надто багато приводів для базікання. Тобі слід високо тримати голову й не звертати на них уваги. Вони всього лише англійці, а ти Мак-Аррен.

Бронвин рвучко озирнулася.

— Я не потребую нічиїх порад, — вибухнула вона.

Реб, розуміючи, що господиня гнівається, підійшов до неї, і дівчина занурила пальці в його шерсть.

Мораґ усміхнулася, дивлячись, як Бронвин підходить до стільця біля вікна. Дитинку поклали їй на руки одразу, як та з'явилася на світ. Мораґ тримала крихітку на руках, коли її мати помирала. Жінка знайшла для дівчинки годівницю, дала їй ім'я її валлійської бабусі, піклувалася про неї, аж поки дівчинці не виповнилося шість і батько не взяв її до себе.

І зараз Мораґ із гордістю дивилася на свою вихованку, якій скоро мало виповнитися двадцять років. Бронвин була високого зросту, вищою, ніж більшість чоловіків, стрункою і гнучкою, як тростинка. Вона не покривала своє волосся, як це роблять зазвичай англійки, і воно вільно спадало по її спині. Пасма були чорні, як воронове крило, і такі густі й важкі, що дивно було, як їх витримує така тоненька шийка. На Бронвин була атласна сукня, пошита за англійською модою, кольору вершків із молока шотландських корів. Глибокий квадратний виріз вигідно підкреслював пружні груди. Сукня щільно облягала талію, а далі спадала важкими складками. Вишивка, переплетена з тонкими золотими шнурами, прикрашала виріз і талію, спадаючи струменем до низу спідниці.

— І як я тобі, подобаюсь? — гостро запитала Бронвин, все ще відчуваючи роздратування після суперечки стосовно англійського одягу.

Дівчина віддавала перевагу шотландському вбранню. Однак Мораґ переконала її одягтися в англійському стилі, щоб не давати ворогові привід посміятися над тим, що вони називали «варварським одягом».

Мораґ пирхнула.

— Я подумала — який сором, що жодний мужчина не зніме з тебе цю сукню сьогодні вночі!

— Англієць! — зашипіла Бронвин. — Невже ти так швидко все забула? Невже червона кров мого батька вже поблякла в твоїх очах?

— Ти знаєш, що це не так, — тихо відповіла Мораґ.

Бронвин важко опустила на сидіння біля вікна, її атласна сукня сколихнулася. Це вбрання коштувало купу грошей, які можна було б витратити на потреби її клану. Однак дівчина розуміла, що не можна було осоромитися в очах англійців, і тому купила сукні, які з гордістю могла би вдягнути сама королева.

А ця сукня мала стати весільною.

Дівчина з силою сіпнула за золоту нитку.

— Гей! — скрикнула Мораґ. — Не дери сукню через те, що гніваєшся на якогось англійця. Можливо, він мав серйозні причини запізнитись і пропустити власне весілля.

Бронвин скочила з місця, змусивши Реба наблизитися до неї.

— А мені що до того, якщо цей чоловік узагалі не з'явиться? Сподіваюся, йому перерізали горло і він десь там лежить у канаві.

Мораґ знизала плечима.

— Тоді тобі просто підберуть іншого нареченого, тож яке значення має те, що цей помре? Що швидше одружишся з цим англійцем, то швидше ми зможемо повернутися в гори.

— Тобі легко казати! Це не ти мусиш виходити заміж і... і...

Чорні очиці Мораґ весело засвітилися.

— І лягти з чоловіком у ліжку? Саме це тебе хвилює? Я б з радістю помінялася з тобою місцями, якби це було можливо. Як вважаєш, цей Стівен Монтгомері помітить, якщо я сковзну до його ложа?

— Мені нічого не відомо про Стівена Монтгомері, крім того, що він настільки зневажає наречену, що змушує не